



Ajuntament de
Riudarenes



Cofinançat pel Fons Europeu
de Desenvolupament Regional
(FEDER)



Diputació de Girona

AGENDES 21 LOCALS DE BRUNYOLA, MAÇANET DE LA SELVA,
RIUDARENES, SANTA COLOMA DE FARNERS, SILS, VIDRERES I
VILOBÍ D'ONYAR



PLA D'ACCIÓ LOCAL PER A LA SOSTENIBILITAT DE RIUDARENES

DOCUMENT II: DIAGNOSI ESTRATÈGICA

Juny 2007





Ajuntament de
Riudarenes



Cofinançat pel Fons Europeu
de Desenvolupament Regional
(FEDER)



Diputació de Girona

AGENDES 21 LOCALS DE BRUNYOLA, MAÇANET DE LA SELVA, RIUDARENES, SANTA COLOMA DE FARNERS, SILS, VIDRERES I VILOBÍ D'ONYAR



PLA D'ACCIÓ LOCAL PER A LA SOSTENIBILITAT DE RIUDARENES

DOCUMENT II: DIAGNOSI ESTRATÈGICA

Juny 2007

DIRECCIÓ FACULTATIVA:

Diputació de Girona
Joan Gaya. Director facultatiu
Lidia Ochoa. Adjunta a direcció facultativa

Ajuntament de Riudarenes

Jordi Gironés. Alcalde
Olga Freixa. Tècnica de Medi Ambient

EQUIP CONSULTOR:

MINUARTIA, Estudis Ambientals

Eliseu Guillamon. Enginyer tècnic agrícola
Montse Llauro. Llicenciada en Geografia
Ferran Navàs. Biòleg
Albert Palomero. Enginyer de camins
Eulàlia Perapoch. Biòloga
Vicenç Planas. Enginyer agrònom
Coia Poblet. Llicenciada en Psicologia social
Marta Renau. Llicenciada en Ciències Ambientals
Carme Rosell. Doctora en Biologia
Maties Serracant. Tècnic de mobilitat
Anna Soterias. Arquitecta
Míriam Veciana. Llicenciada en Investigació i tècniques de mercat

Roser Campeny. Doctora en Biologia. Direcció
David Pon. Llicenciat en Ciències Ambientals. Coordinació
Santiago Ariste. Llicenciat en Sociologia
Isabel Bielsa. Geògrafa
Òscar Castaño. Llicenciat en Sociologia
Mercè Chiapella. Llicenciada en Psicologia
Xavier Cipriano. Enginyer químic
Esteve Colomer. Enginyer químic IQS
Marcel Fontanillas. Llicenciat en Ciències Ambientals
Pep Gaspar. Dissenyador gràfic
Míriam González. Llicenciada en Ciències Ambientals
Moisés Guardiola. Biòleg



ENTITATS I PERSONES QUE HAN COL·LABORAT EN L'ELABORACIÓ DELS TREBALLS DE L'AGENDA 21 DE RIUDARENES

- **Personal i representants de l'Ajuntament de Riudarenes**
 - Noemí Blaví. Regidora de Cooperació, Tercera Edat i Serveis Socials
 - Francesc Escribano. Administratiu
 - Antonio Estrach. Brigada municipal
 - Olga Freixa. Tècnica de medi ambient
 - Jordi Gironés. Alcalde. Regidor de Sanitat i Medi Ambient
 - M. Carmen González. Administrativa
 - Carme Gutiérrez. Administrativa
 - Montserrat Ledesma. Regidora de Cultura i Ensenyament.
 - Maria Josep López. ABS
 - Sònia Padilla. 2a tinent d'Alcalde. Regidora de Governació i Serveis Municipals
 - Aida Rovira. Administrativa
 - Emili Santos. Secretari - Interventor
 - Jordi Solé. Arquitecte assessor municipal
 - Bartomeu Torrens. Enginyer assessor municipal
- **Tècnics d'entitats, administracions i empreses entrevistats**
 - Mònica Buscarons. Formació Ocupacional del Consell Comarcal de la Selva
 - Rosa Busquets. Consell Comarcal de la Selva. Àrea de Serveis Tècnics i Medi Ambient
 - Jordi Carreras. Consell Comarcal de la Selva. Àrea de Serveis Tècnics i Medi Ambient
 - Cesc Compte. Sorbus Serveis ambientals SC
 - Joan Font Garcia. Doctor del grup de Recerca de Flora i Vegetació del Departament de Ciències Ambientals de la Facultat de Ciències de la Universitat de Girona.
 - Miguel García. Consell Comarcal de la Selva. Àrea de Serveis Tècnics i Medi Ambient
 - Carolina Fontats. Tècnica d'ocupació
 - Marc Franch. Llicenciat en biologia
 - Lluís Motjé. Sorbus Serveis ambientals SC
 - Joaquim Pou-Rovira. Doctor en ciències biològiques
 - Lluïsa Ramírez. Consell Comarcal de la Selva. Cap d'àrea de promoció econòmica
 - SOC Girona
 - Felip Toledo. Consell Comarcal de la Selva Àrea de Serveis Tècnics i Medi Ambient
- **Entitats, administracions i persones que han facilitat informació sol·licitada**
 - CESPÀ GR, S.A.
 - Consell Català de la producció Agrària Ecològica
 - Consell Català de la producció Integrada

- Consell Comarcal de la Selva
 - Àrea de Serveis Tècnics i Medi Ambient
- Alfons Delgado. Col·lectiu Bisaroca
- Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca
- Departament de Medi Ambient i Habitatge
 - Agència Catalana de l'Aigua
 - Agència de Residus de Catalunya
 - Centre de la Propietat Forestal
 - Direcció General del Medi Natural
 - Direcció General de Qualitat Ambiental
 - Serveis Territorials a Girona
- Departament de Treball i Indústria
 - Serveis Territorials de Treball i Indústria
- Departament d'Interior
 - Direcció General d'Emergències i Seguretat Civil
 - Servei Català de Trànsit
- Departament de Sanitat
 - Programa de Residus Sanitaris
- Diputació de Girona
 - Àrea d'Acció Territorial
- Direcció General de Carreteres
- FECSA-ENDESA
- Gas Natural
- ICAEN
- PRODAISA
- Servei Meteorològic de Catalunya
- Jordi Solé. Arquitecte redactor del POUM
- TEISA

- **Entitats i persones que han participat en les sessions de debat**

- María Teresa Albarrán. Ciutadana
- Joan Alié. Associació de veïns Can Fornaca
- Maria Teresa Alió. Ciutadana
- Pablo Almendrote. Ciutadà
- Jesús Alonso. Ciutadà
- Salvador Batallé. Ciutadà
- Francisco Blanco. Associació de veïns Can Fornaca
- Josep Bota. Ciutadà
- Francesc Bota. Ateneu
- Cristina Calbet. Ciutadana
- Dolores Cano. AAVV Can Fornaca
- Elvira Casadevall. Ciutadana
- Josep Antoni Castro. Ciutadà
- Josep Antoni Corbella. Ciutadà
- Regina Costa. Ciutadana
- Jaume Costa. Ateneu, Adepar
- Montse Costa. Adepar
- Eloi Espinosa. Ciutadà
- Josep Estape. Ciutadà
- Manel Fabregues. Ciutadà
- Domingo Florido. AVV Can Forcada

- Josep Formiga. Plataforma Esparra
- Lluís Furriol. Ciutadà
- M. Luisa Giménez. Ciutadana
- David Guardiola. Associació de veïns passatge Girona
- Pere Güell. Ciutadà
- Ester Güell. Ciutadana
- Castor Hinokejos. Ciutadà
- Anna Iglesias. CEIP
- Antonia Jumbert. Associació de veïns Can Fornaca
- María Rosario Lombardero. Ciutadana
- Dolores Lladó. Llar de jubilats
- Maria Teresa Llebrés. Associació de veïns Can Fornaca
- María Rosa Martín. Ciutadana
- Pere Mas. Ciutadà
- M^oCarme Mata. AMPA
- Miquel Mompio. Ciutadà
- Isabel Montes. AAVV Can Fornaca
- Concepció Montgé. Llar de jubilats
- José Navarrete. Ciutadà
- Montse Oliveras. Ciutadana
- Montserrat Oller. Associació d'amics d'Argimon
- Jaume Parereda. Fira d'arts
- Maite Pérez. AMPA
- Jordi Pomar. Ciutadà
- Josep Maria Prat. Ciutadà
- Asunción Puente. Llar de jubilats
- Mateu Rejano. Adepar
- Lluís Roca. ADF Farners. Associació d'amics d'Argimon
- Francesc Ros. Ciutadà
- Josep Ros. Colla Gegantera
- Joan Serra. Ciutadà
- Martí Serrat. Adepar. Fundació Emys
- Miquel Soms. Associació d'amics d'Argimon
- Rosa María Trinderia. Ciutadana
- José Valera. Ciutadà
- Francisco Vallejo. Ciutadana

AGENDES 21 LOCALS DE BRUNYOLA, MAÇANET DE LA SELVA, RIUDARENES, SANTA COLOMA DE FARNERS, SILS, VIDRERES I VILOBÍ D'ONYAR

RIUDARENES

ÍNDEX GENERAL

DOCUMENT I. MEMÒRIA DESCRIPTIVA

DOCUMENT II. DIAGNOSI ESTRATÈGICA

DOCUMENT III. PLA DE PARTICIPACIÓ I DE COMUNICACIÓ

DOCUMENT IV. PLA D'ACCIÓ LOCAL PER A LA SOSTENIBILITAT I PLA DE SEGUIMENT

DOCUMENT V. PLA ESPECIAL DE REGULACIÓ D'USOS DE SÒL NO URBANITZABLE (PERUSNU)

DOCUMENT VI. ESTUDI DE CONNECTIVITAT SOCIAL, PAISATGÍSTICA I ECOLÒGICA

DOCUMENT VII. DECLARACIÓ DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE

DOCUMENT VIII. ANNEXOS

AGENDES 21 LOCALS DE BRUNYOLA, MAÇANET DE LA SELVA, RIUDARENES, SANTA COLOMA DE FARNERS, SILS, VIDRERES I VILOBÍ D'ONYAR

RIUDARENES

DOCUMENT II: DIAGNOSI ESTRATÈGICA

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ, 1
2. DIAGNOSI ESTRATÈGICA CONJUNTA, 3
 - 2.1 El territori, 3
 - 2.2 Els recursos naturals i vectors ambientals, 5
 - 2.3 La sostenibilitat social i econòmica, 8
3. DIAGNOSI TEMÀTICA, 11
 - 3.1 Organització i gestió ambiental municipal, 11
 - 3.2 Aspectes de sostenibilitat econòmica, 13
 - 3.3 Aspectes de sostenibilitat social, 19
 - 3.4 Territori i planejament, 25

- 3.5 Sistemes naturals, 30
- 3.6 Mobilitat, 34
- 3.7 Aigua, 37
- 3.8 Residus, 39
- 3.9 Energia, 42
- 3.10 Atmosfera, 44
- 3.11 Soroll, 45
- 3.12 Activitats econòmiques, 47
- 3.13 Risc ambiental, 49

1

INTRODUCCIÓ

1. INTRODUCCIÓ

En aquest document es destaquen els elements més significatius que se'n deriven de l'anàlisi dels aspectes territorials, socials, econòmics i dels vectors ambientals que caracteritzen l'estat i tendències actuals del municipi. Els aspectes aquí diagnosticats constitueixen la base per a la posterior definició del Pla d'Acció per a la Sostenibilitat, tant a nivell dels objectius estratègics a assolir com de les accions necessàries per desenvolupar-los.

S'ha considerat per a la realització d'aquesta diagnosi l'anàlisi del grau de compliment de la normativa vigent en els diferents àmbits, i en general i per a tots ells, els principis de sostenibilitat sota els quals s'emmarquen els processos d'Agenda 21 Local com el que aquí s'inicia.

El desenvolupament de la diagnosi ha combinat tant l'anàlisi sectorial per a cadascun dels vectors i elements estructurals considerats, com una visió integrada i estratègica dels municipis que realitzen el procés de forma conjunta per l'alta interrelació que mantenen entre sí.

D'altra banda la seva realització ha integrat la dimensió tècnica del treball per part de l'equip redactor amb la dimensió social i participativa del procés.

La diagnosi s'estructura en dos capítols:

Diagnosi estratègica conjunta (capítol 2)

Avaluació estratègica conjunta i transversal, en la que es fa una anàlisi en clau de sostenibilitat a nivell supramunicipal. Aquesta avaluació es fa a partir de l'anàlisi integrat dels elements diagnosticats temàticament.

Diagnosi temàtica (capítol 3)

Aquest apartat conté les diagnosis temàtiques elaborades per cada un dels àmbits temàtics considerats a l'anàlisi i agrupats de la següent manera:

- Organització i gestió municipal
- Sostenibilitat Econòmica
- Sostenibilitat Social
- Territori i planejament
- Sistemes naturals

- Mobilitat
- Aigua
- Residus
- Energia
- Atmosfera
- Soroll
- Incidència ambiental de les activitats econòmiques
- Risc

La diagnosi temàtica s'estructura a partir d'un conjunt de paràgrafs en els que es remarquen els aspectes més significatius que s'han valorat.

2

DIAGNOSI ESTRATÈGICA CONJUNTA

2. DIAGNOSI ESTRATÈGICA CONJUNTA

En aquest capítol es detalla una avaluació estratègica conjunta i transversal, en la que es fa una anàlisi en clau de sostenibilitat a nivell supramunicipal. Aquesta avaluació es fa a partir de l'anàlisi integrat dels elements diagnosticats temàticament.

2.1 El territori

La comarca de la Selva es troba situada al nord-est de la península Ibèrica i del principat de Catalunya, entre la Serralada Transversal i la Costa Brava sud. Els municipis estudiats es localitzen a la plana, i algun d'ells té part del seu terme enllaçant amb l'àrea més muntanyosa de les Guilleries, concretament es tracta dels municipis de Brunyola i Santa Coloma de Farners. La superfície del conjunt d'ells és de 281,3 km² i la població l'any 2006 era de 27.794 habitants, amb una densitat mitjana de 90,7 habitants/km². Aquests valors corresponen respectivament a una superfície i nombre d'habitants de 28,3 % i 18,3% del total de la comarca.

La plana es situa a uns 200 m sobre el nivell del mar i conforma una zona natural de comunicació entre l'àrea de Barcelona i les comarques gironines i, més enllà, amb la resta d'Europa i de la península Ibèrica. En situar-se la plana entre les serralades Litoral i Pre-litoral, per ella s'han establert les principals vies de comunicació (que continuen incrementant-se). El territori pla, les bones comunicacions, i la disponibilitat d'aigua han originat que històricament aquesta hagi estat una àrea geogràfica amb assentaments de població importants. Aquesta característica es referma en l'actualitat.

Així la plana es perfila com una àrea de creixement remarcable, dinàmica, vinculada a la implantació de noves activitats productives i, també, a progressius augments demogràfics. Es detecta una tendència de la població a localitzar-hi la seva residència, malgrat que pugui trobar o conservar el lloc de treball en una altra comarca.

Els diversos municipis mostren vinculació per treball, estudis o oci amb Santa Coloma de Farners com a capital de la comarca, però també una relació forta amb Girona, i fins i tot amb Barcelona en el cas de municipis com Santa Coloma o Vidreres. El pes de la capital de comarca compartit amb nuclis extracomarcals és en part producte de l'heterogeneïtat geogràfica, social i econòmica de la comarca.

L'heterogeneïtat comarcal es manifesta fins i tot en els municipis de la plana estudiats en aquesta Agenda 21. Així:

- Trobem casos com Brunyola, municipi clarament agroforestal que comparteix en el seu territori plana selvatana i contraforts de les Guilleries i que fins ara s'ha mantingut molt al marge de les dinàmiques de creixement d'altres municipis estudiats; i casos com Vidreres, que estan sotmesos a una dinàmica de creixement demogràfic, urbanístic i de segones residències deslligades del nucli principal del poble més pròpia dels municipis de la costa.
- Els municipis localitzats prop de les grans infraestructures viàries tenen urbanitzacions de segona residència, sovint deslligades del nucli principal, que pateixen dèficits de serveis i dotacions que els municipis han de resoldre.
- Alhora, un municipi com Vilobí està sotmès a una influència forta de Girona i condicionat per la presència de l'aeroport i de les infraestructures viàries existents i previstes.
- La resta de municipis estudiats (excloent Brunyola), cadascun amb les seves especificitats, comparteixen creixement demogràfic, implantació d'àrees industrials i increment d'infraestructures viàries.

La disminució de la superfície dedicada a les activitats agrícoles, d'alt valor productiu, patrimonial, cultural i ecològic és un altre procés compartit pels diversos municipis. El retrocés d'aquesta superfície és degut al creixement urbanístic (residencial i industrial) i d'infraestructures, i a l'abandó de l'activitat que condueix a un avenç de les superfícies de bosc.

Les dinàmiques indicades en els dos punts precedents conviuen en el territori amb valors naturals reconeguts: els municipis estudiats tenen part del seu territori en 5 espais naturals protegits, ja sigui contemplats només en el PEIN o també a la xarxa Natura 2000 (Volcà de la Crossa, Turons de Maçanet, Estanys de Sils, Riera de Santa Coloma, Massís de Cadiretes). Així mateix, a una escala local, alguns elements naturals remarcables no gaudeixen possiblement de protecció suficient.

El manteniment de la connectivitat funcional entre els espais naturals protegits i, en general, en el conjunt de la matriu territorial és un tema clau a resoldre als municipis estudiats, des d'un perspectiva supralocal, i especialment en el marc de creixement de sòls urbans i de noves infraestructures.

La revisió dels diversos planejaments urbanístics municipals que s'està efectuant actualment o que s'iniciarà en un termini curt és una oportunitat per afrontar de forma adequada aquestes dinàmiques, tot incorporant valors de sostenibilitat que no eren

presentes en planejaments anteriors. En aquest marc, la perspectiva supramunicipal ha de jugar un paper clau.

Els planejaments que es revisen o es revisaran i les noves polítiques municipals són una oportunitat d'afrontar aspectes d'igualtat social actualment situats a primera fila de les inquietuds ciutadanes, com és el de l'habitatge. Com en altres municipis, existeix una tendència a què els habitatges de segona residència passin a ser de primera, amb el que això genera de noves necessitats assistencials. La dificultat d'accés a l'habitatge i la timidesa de les polítiques socials en aquest camp són també compartides pels municipis estudiats.

Els desplaçaments externs al municipi per mobilitat obligada s'efectuen de forma absolutament majoritària amb vehicle privat (amb valors que es situen entre el 90% i el 98% del total de desplaçaments). Fins i tot en el cas dels desplaçaments interns els valors són importants (es situen entre el 82% dels desplaçaments a Maçanet i el 32% a Vidreres), malgrat l'elevat grau d'autocontenció d'alguna de les poblacions estudiades, que faria pensar en una major proporció de desplaçaments a peu o en bicicleta.

La xarxa de transport públic per carretera, que actualment presenta deficiències sobretot en les freqüències de pas i en els itineraris dels serveis, té possibilitats de millora notable amb la creació de l'Autoritat del Transport Metropolità de Girona. Malgrat això, els nuclis més petits (Brunyola, Sant Martí Sapresa, Sant Dalmai, Salitja), urbanitzacions i disseminats es troben clarament desproveïts d'opcions de transport.

2.2 Els recursos naturals i vectors ambientals

La Selva, definida com la comarca de l'aigua, destaca per la presència de fonts, una xarxa hidrogràfica notable, balnearis, zones humides algunes de les quals protegides com a espai natural, i recursos aquífers. Aquest fet també es tradueix en el corresponent patrimoni cultural.

Les aigües superficials dels municipis estudiats presenten una bona qualitat, especialment, a les capçaleres dels cursos fluvials. A mesura que els cursos fluvials avancen, la qualitat disminueix, sobretot en aquells punts on hi ha els abocaments de les EDARs municipals. En alguns casos, s'obtenen valors propers a aigües eutrofitzades amb contaminació. En destaquen els municipis amb molta pressió ramadera com Vilobí d'Onyar.

L'abastament en alta d'aquests municipis es produeix majoritàriament a partir dels aqüífers de la Tordera i de Montseny-Guilleries, excepte Brunyola que obté les seves aigües d'aqüífers i fonts del Baix Ter. Santa Coloma de Farners té prevista la seva connexió al sistema d'aprofitament d'aigües superficials del Ter, l'altra font d'abastament important de la comarca.

En els municipis avaluats, la major part de les aigües residuals generades es depuren. No obstant, la important presència d'urbanitzacions i disseminat dificulten que la depuració assoleixi el 100%.

Santa Coloma de Farners va ser un dels municipis pioners a Catalunya en la implantació de la recollida de la fracció orgànica que funciona des de l'any 1991. Vilobí d'Onyar també ofereix aquest servei als seus habitants des de 2003 a través d'un sistema de recollida porta a porta que ha permès al municipi obtenir uns molt bons resultats de recollida selectiva.

Maçanet de la Selva tot just a iniciat aquest servei l'any 2006 i Riudarenes i Vidreres ho tenen previst per als propers anys.

Els índex de recollida selectiva de paper i cartró, vidre i envasos lleugers dels municipis avaluats són inferiors al promig de Catalunya, excepte a Vilobí d'Onyar. Una participació reduïda de la població i les dificultats de la recollida en les urbanitzacions i en les àrees segregades dels nuclis urbans provoquen aquests resultats.

En els últims anys hi ha hagut un augment important tant en el nombre d'empreses que declaren els residus industrials com en els residus declarats. El principal sector productor de residus industrials és la indústria alimentària, especialment als municipis de Riudarenes, Vidreres i Vilobí d'Onyar.

Pel que fa a la producció de dejeccions ramaderes, en general, s'estima inferior a la capacitat d'absorció de les terres agrícoles. Malgrat això, una aplicació incorrecta d'aquests fems agrícoles pot portar problemes de contaminació d'aqüífers, d'aigües superficials i de sòls. A alguns municipis, com Brunyola, s'han detectat incidències en aquest sentit.

Malgrat això, l'anàlisi de les aigües subterrànies no presenta nivells de nitrats destacables. Actualment, dels municipis avaluats, només Vilobí d'Onyar es troba inclòs al mapa de zones vulnerables per contaminació de nitrats del Departament de Medi Ambient i Habitatge.

La Selva és l'única de les comarques gironines que no disposa de cap estació de la Xarxa de Vigilància i Previsió de la Contaminació Atmosfèrica. Les dades de les estacions properes

als municipis estudiats indiquen que no hi ha cap problema específic relacionat amb la contaminació atmosfèrica.

Els municipis avaluats són travessats per grans infraestructures viàries com la N-II, l'AP-7 i l'Eix Transversal amb un percentatge elevat de vehicles pesants, que són els que emeten un major nombre de contaminants a l'atmosfera. Es desconeix la situació actual pel que fa a determinats paràmetres de contaminació atmosfèrica relacionats amb el transport.

El consum final d'energia per habitant promig dels municipis analitzats és lleugerament superior al promig català destacant municipis com Maçanet de la Selva que supera àmpliament aquests valors a causa de l'activitat industrial i de les segones residències.

El tipus d'energia primària més utilitzada són els combustibles líquids (gasòils i gasolines), principalment a causa del transport que en conjunt consumeix un 47% del total de l'energia. El consum de gas natural creix ràpidament associat a l'arribada a més llocs d'aquesta font energètica i l'energia nuclear es troba a la base de la producció de l'energia elèctrica consumida.

Tot i que existeixen diverses iniciatives d'aprofitament d'energies renovables com una horta solar a Riudarenes o la incorporació de panells solars a edificis municipals a Santa Coloma de Farners, l'aportació d'aquestes fonts d'energia al consum global és encara molt reduïda.

A nivell energètic, la comarca es veu afectada per la previsió de la construcció de la línia de molt alta tensió (MAT) definida al Pla de l'energia de Catalunya 2006-2015 que proposa incrementar la capacitat d'interconnexió amb França a través d'una línia de 400 kV que faria el recorregut Sentmenat-Bescanó-Figueres-Baixàs (França). El traçat proposat travessaria els termes municipals de Riudarenes i Santa Coloma de Farners tot i que podria tenir una incidència territorial més àmplia a nivell d'impacte paisatgístic i afectacions al medi natural.

No es detecten problemàtiques destacables en relació a la contaminació acústica en aquests municipis. En tot cas, l'elevada intensitat de trànsit a les carreteres principals, amb un percentatge de pesants elevat als vials d'accés als polígons industrials, així com l'existència d'aquests mateixos polígons constitueixen una font d'emissió acústica que pot ser progressivament més important atesa la tendència a l'increment d'IMD a les vies de comunicació i al creixement del sòl urbanitzat industrial. Els estudis de mobilitat generada que s'associen a la redacció dels nous planejaments urbanístics podrien ser una eina de prevenció en aquests casos.

El risc d'incendis forestals és el principal risc natural detectat, afavorit per l'abandonament del camp i dels aprofitaments forestals que ha comportat l'existència de grans masses contínues de bosc i matoll amb una elevada inflamabilitat. Així mateix, destaca el risc d'inundacions, especialment als municipis de la plana situats en zones inundables de la conca de la Tordera, la riera de Santa Coloma i l'Onyar.

El principal risc antròpic està associat al transport de mercaderies perilloses per les diverses vies de comunicació que travessen els municipis avaluats, especialment, per l'AP-7, la N-II, l'Eix Transversal i la línia de ferrocarril Barcelona-Portbou.

2.3 La sostenibilitat social i econòmica

Increment de la població en tots els municipis analitzats sobretot gràcies als moviments migratoris caracteritzats per un predomini de població provinent d'altres punts de Catalunya, especialment a Maçanet de la Selva, Vidreres i Santa Coloma de Farners. L'arribada de persones d'altres països també és important a Vidreres i Santa Coloma de Farners.

Associades als canvis en les estructures familiars, situació que es dona a tota la comarca i arreu de Catalunya, s'observen diferents fenòmens socials com un increment del nombre de persones que viuen soles (principalment gent gran), un augment del nombre de dones que s'incorporen al mercat laboral i un creixement del nombre de pares o mares que viuen sols amb fills.

Els nivells d'instrucció de la comarca són inferiors als de la resta de Catalunya. Això es manifesta en els estudis de segon grau i especialment en els de tercer grau. Aquest fet s'explica per l'estructura econòmica de la comarca amb un fort pes d'uns sectors (el serveis vinculats al turisme i la indústria) que no requereixen estudis superiors. Això comporta una mà d'obra poc especialitzada i amb un alt risc de quedar-se a l'atur.

L'índex d'activitat econòmica de quatre dels municipis avaluats es troba per sota de les mitjanes provincial i autonòmica. Només en els casos de Maçanet de la Selva i Riudarenes, se superen aquests valors, gràcies a la importància del sector industrial.

Tant l'índex comercial com el turístic estan per als sis municipis per sota dels promitjos provincials.

Pel que fa als sectors d'activitats, destaca la implantació industrial a Riudarenes, Maçanet de la Selva i Santa Coloma de Farners, així com el pes excepcional de l'agricultura a Brunyola. El sector serveis té una importància inferior a la del conjunt de la província tot i que es tracta d'una activitat que està experimentant creixement continuat.

Pel que fa a l'ocupació, Brunyola, Vilobí d'Onyar i Santa Coloma de Farners presenten índex d'atur reduïts inferiors al promig comarcal i català mentre que Vidreres, Riudarenes i Maçanet de la Selva superen aquests valors.

3

DIAGNOSI TEMÀTICA

3. DIAGNOSI TEMÀTICA

3.1 Organització i gestió ambiental municipal

Necessitat d'estructuració dels serveis tècnic-administratius per àrees malgrat la mida reduïda de l'administració local

L'ajuntament estructura la seva gestió a través de la distribució de competències i temàtiques associades a les regidories existents, per àrees de treball. Sota aquest comandament polític existeixen els serveis tècnic-administratius municipals, que degut a la mida petita del municipi, no disposa d'una estructuració específica en forma d'àrees.

Necessitat de consolidar la dotació de recursos humans i tècnics en la gestió ambiental municipal

La mida i estructura territorial i urbana del municipi, l'augment progressiu de la població, i la creixent assumpció de competències i serveis ambientals per part de l'administració local implica una demanda de gestió ambiental i recursos humans específics cada vegada més important. Aquestes circumstàncies conviuen, alhora, amb la realitat del municipi de baixa població resident i, per tant, amb estructures tècnico-administratives necessàriament reduïdes. En aquest sentit caldria consolidar els recursos humans disponibles, actualment a nivell extern, per tal d'afrontar totes les necessitats de gestió, i procurar evitar que aquesta recaigui excessivament sobre el comandament polític.

Alt nombre de competències amb incidència ambiental vinculades a les regidories de Medi Ambient

La Regidoria de Medi Ambient aplega un ampli ventall de competències amb incidència ambiental vinculades especialment al medi natural, les activitats, els residus, el control de la qualitat ambiental, i l'educació i participació ambiental, i s'impliquen també en la integració de criteris de sostenibilitat d'aspectes de caràcter territorial i urbanístic, serveis municipals i manteniment, o vigilància, gestionat sovint formalment per altres regidories.

Importància de la intervenció de les administracions supramunicipals en la gestió ambiental del municipi, així com d'associacions administratives de conservació urbanística

El marc competencial de la gestió ambiental es caracteritza per la rellevància que tenen les administracions supramunicipals en la gestió de determinats aspectes del municipi, com són especialment els referents a la gestió tributària municipal, els serveis a les persones, el transport i la promoció econòmica i turística.

Aquesta dispersió en la gestió ambiental suposa sens dubte una dificultat afegida per a una gestió correcta i racional dels serveis urbans, el cicle de l'aigua i els residus municipals al municipi.

Potencialitats per una major ambientalització del funcionament de l'administració local

Malgrat l'existència d'una creixent sensibilitat tècnica i política envers el medi ambient i la integració de criteris de sostenibilitat en aspectes com la jardineria, l'enllumenat, o l'estalvi d'aigua, s'identifica, encara, una escassa implantació sistematitzada de criteris d'ambientalització del funcionament de l'administració local en àmbits com la política de compres de materials i contractació de serveis; la gestió energètica als edificis; o la formació i sensibilització en bones pràctiques ambientals del personal.

3.2 Aspectes de sostenibilitat econòmica

Nivell econòmic familiar i capacitat de consum superior a la general, amb una percepció subjectiva de la ciutadania positiva

La capacitat de consum de la població de Riudarenes, extreta a partir de la quota de mercat, és relativament superior a la comarcal i els ciutadans del municipi expressen la seva satisfacció amb l'estatus econòmic familiar general dels habitants del municipi, obtenint la puntuació mitjana més elevada després de Vilobí d'Onyar.

No obstant, a Riudarenes s'observa un descens en l'impost de béns immobles urbans, tot i situar-se per sobre del nivell comarcal, fet que pressuposa una lleugera disminució d'ingressos municipals vinculats a les propietats urbanes al municipi en aquest període de 2000 a 2004. En quan als rendiments declarats per contribuent i la quota mitjana per contribuent és situa a nivell dels comarcals.

Nivell general d'activitat econòmica important, amb gran predomini del sector industrial

Riudarenes té un nivell d'activitat econòmica superior a la resta de municipis analitzats; destacant de forma molt important quant a la importància industrial del municipi tant en relació a la resta de municipis com en relació al nivell provincial i autonòmic.

Igualment, Riudarenes presenta un índex turístic elevat respecte la resta de municipis així com a nivell autonòmic, però molt per sota del nivell provincial. De la mateixa manera, la importància del comerç també es situa per damunt de la resta de municipis tot i estar per sota de la provincial.

Destacar però, que a l'igual que succeeix a nivell provincial i autonòmic, tots aquests índexs han disminuït des del 1999, exceptuant l'índex turístic que a Riudarenes ha vist augmentat el seu pes.

Aquest nivell d'activitat econòmica objectiva es corrobora per la percepció de la ciutadania, ja que els ciutadans de Riudarenes consideren que la situació econòmica general del municipi és bona.

Estructura econòmica del municipi concentrada en el sector terciari i secundari

Durant els últims anys s'ha reduït la importància del sector industrial al municipi, tot i que l'estructura econòmica del municipi segueix emmarcada en el sector industrial i el sector serveis. Concretament, tot i haver disminuït la població ocupada en el sector industrial al llarg del temps, encara és significativament superior a la comarcal i a la de la resta de municipis analitzats, mentre que el sector serveis, tot i ocupar a un 45% de la població, no arriba a tenir la importància que assoleix a nivell comarcal i a la resta de municipis.

A Riudarenes s'assoleixen nivells d'especialització en quant al sector industrial superiors als comarcals. I quant al nombre d'establiments i a la superfície ocupada per aquests, tant la indústria com els serveis es situen en nivells per sobre dels comarcals, fet que confirma la importància d'aquests dos sectors.

Sector primari destacat, però en decadència en el conjunt de l'activitat econòmica local

Riudarenes assoleix un nivell d'especialització molt important en el sector agrícola, amb coeficients superiors als comarcals i als autonòmics. Tot i així es situa en el darrer sector d'ocupació del municipi, deixant de ser un dels principals motors econòmics del mateix.

L'agricultura i la ramaderia han sofert forts canvis en les darreres dècades. La mitjana de les explotacions agràries s'ha reduït en els últims anys (de 161,6 explotacions l'any 1982 a 25,4 explotacions el 1999), així com també la població ocupada en el sector. D'altra banda, el nombre d'explotacions ramaderes també s'ha vist reduït i de manera més acusada que a nivell general. Per altra banda, els cap de bestiar han augmentat respecte el 1982.

Per tant, el sector primari, actualment té certa presència en el conjunt de l'activitat econòmica de Riudarenes tot i mostrar una tendència a reduir-se amb els anys. Cal destacar a més, que la principal activitat agrícola es centra en el conreu d'herbació, mentre que l'activitat ramadera és bàsicament la porcina.

Sector secundari puntal bàsic en l'activitat econòmica del municipi, tot i que perdent capacitat d'ocupació amb el temps

Com ja s'ha dit, la indústria a Riudarenes té una presència molt destacada, i s'ha convertit en el puntal bàsic de l'economia del municipi.

Malgrat la creixent terciarització de l'economia, la participació del sector industrial en l'ocupació, continua tenint una presència destacada, situant-se per sobre dels nivells comarcals i autonòmics. No obstant, la davallada que està patint amb els anys és un factor important a tenir en compte envers el seu paper com a motor econòmic del municipi.

En general es constata que el teixit industrial és important, sent els principals sectors industrials a Riudarenes el de transformació de metalls i les indústries de productes alimentaris, situant-se aquest últim a un nivell superior al comarcal.

No obstant, destacar que per part dels agents locals es percep com a punt feble la manca de planificació i de visió territorial, així com l'amenaça competencial produïda pel fet de situar-se entre dos municipis prou importants com són Sils i Santa Coloma. Tot i això, pensen que la indústria alimentària present al municipi té prou força com per mantenir la importància del sector, sempre i quan s'aposti també per la qualitat ambiental i pel creixement global de la zona.

Importància del sector terciari en l'activitat econòmica de Riudarenes, centrat en els serveis i el comerç al detall

Com ja s'ha dit, el sector terciari ha experimentat un fort creixement en els últims anys i actualment és el que disposa de més població ocupada a Riudarenes, tot i que amb un dels percentatges més reduït de tots els municipis analitzats i per sota del nivell comarcal.

Concretament, es centra principalment en el subsector d'altres serveis, en la branca de serveis a les persones seguida de la de transport i comunicacions, i en el subsector de comerç al detall, bàsicament de productes alimentaris.

Sector comercial en que el nivell de fugues s'equipara a la fidelitat comercial de la seva població

Riudarenes obté l'índex comercial més elevat de tots els municipis analitzats, situant-se però, per sota del nivell provincial i autonòmic.

Concretament, la meitat dels establiments existents a Riudarenes corresponen al subsector dels productes alimentaris, seguit del comerç de productes químics, aquest situat per damunt del nivell comarcal.

Evolutivament, cal destacar que els establiments dedicats a la venda de productes alimentaris ha anat reduint el seu pes, a favor dels establiments de productes químics.

D'altra banda, destacar que la població consultada valora negativament la quantitat de comerços existents al municipi. Aquesta dada sembla reafirmar-se amb el fet que la tendència a comprar fora del municipi és gairebé igual a la de comprar en el propi municipi. Així tenim que el nivell de fidelitat comercial és pràcticament igual al nivell de fugues.

La manca de serveis seria el principal punt feble aportat pels agents locals consultats, tot i que també afirmen que les pròpies empreses d'alimentació existents poden suposar un punt fort per al comerç del municipi, podent apostar per un comerç especialitzat de productes locals de qualitat.

Fort potencial per atreure població davant un turisme poc desenvolupat

L'índex turístic obtingut per Riudarenes és el més elevat respecte el municipis analitzats, però es situa per sota del nivell provincial. Tot i així, és un municipi en que el turisme es un punt fort del municipi però aquest es troba actualment poc desenvolupat, fet que acusa la manca de planificació i serveis del que és víctima el municipi.

Tot i disposar de recursos naturals i arquitectònics importants i amb un alt potencial turístic, la imatge del desenvolupament econòmic de Riudarenes es troba força desvinculada d'aquest sector. Segons la percepció recollida, la conservació del paisatge, de la cultura i de les tradicions, així com la qualitat de vida són puntuals que ajuden a perfilar aquest sector, però el fet de la manca de serveis i infraestructures fa que el turisme, tot i el creixent potencial, es quedi en un pla secundari dins del desenvolupament econòmic local.

Taxes de desocupats baixes sense divergència envers el sexe

La població en edat de treballar a Riudarenes - 86% de la població total -, és similar a la del global de Catalunya i a la del conjunt de la comarca. Per altra banda, el nivell de desocupats és inferior a la comarca, contrari al que succeeix al nivell d'inactius en que és situa per sobre del nivell comarcal.

Destacar també, quant a la composició dels inactius, una major proporció de dones que d'homes, mentre que el percentatge d'ocupats és més superior entre els homes.

L'ocupació a Riudarenes és més reduïda que a la resta entre la població sense estudis o amb estudis secundaris, així com la desocupació també és més reduïda entre la població amb estudis universitaris. Per contra, hi hauria més població inactiva amb estudis primaris i universitaris.

Proporció de treballadors qualificats de la indústria comparativament elevada, en detriment dels treballadors de serveis

Els ocupats a Riudarenes segons professions es concentren, sobretot, en dos grups: artesans i treballadors qualificats d'indústria i construcció i els operadors d'instal·lacions i maquinària, obtenint en el primer grup una proporció superior a la comarcal i a la catalana.

Segons les branques d'activitat, també destaca una proporció de treballadors en la indústria manufacturera significativament superior a la de la Selva i Catalunya, produïda per la importància del sector industrial del municipi.

Destacar també l'existència de més empresaris amb personal assalariat que en general.

Necessitat de mà d'obra forànea, principalment en el sector industrial

Riudarenes té una dependència envers la necessitat de mà d'obra forànea, amb una important tendència a augmentar amb el temps. D'una banda, la taxa d'autocontenció indica que un 59% dels ocupats residents treballen en el propi municipi, mentre que, de l'altra, només un 40% dels llocs generats en el municipi són ocupats per residents.

La potència del sector Industrial a Riudarenes es fa palesa en el fet que és el sector que més treballadors "importa" de fora del municipi i que, per tant, menys es pot autoabastir de la mà d'obra existent al municipi. Per contra, les "fugues" més destacables de treballadors cap a d'altres municipis es centralitzen en els sectors dels serveis, tot i que el moviment laboral entre municipis és gairebé equilibrat entre els qui marxen a fora i els qui venen a treballar.

Atur elevat i marcat per una evolució creixent

La taxa mitjana d'atur registrat de Riudarenes es mou, des de fa anys, en la línia de la comarca i la del global de Catalunya, tot i que cal destacar que evolutivament l'augment de l'atur ha estat considerable, i es situa per sobre de l'obtingut a nivell comarcal i autonòmic.

La població aturada tendeix a concentrar-se més entre les dones i la població de mitjana edat. Destacar, però que mentre la tendència general és que el percentatge d'atur de les dones vagi disminuint al llarg del temps, a Riudarenes aquest pes es cada vegada més elevat.

Quant a la distribució per sectors, la taxa d'atur més elevada la trobem en el sector serveis, seguint la tònica general. No obstant, es diferenciaria d'aquesta tònica quant a l'atur registrat en la indústria i la construcció que seria superior que a nivell comarcal.

És important destacar que aquesta taxa d'atur no és percep com un motiu de preocupació entre la població, i els ciutadans consideren que les condicions laborals són bones, tot i que valoren més negativament la oferta de llocs de treball existents actualment.

Manca de formació ocupacional i inexistència de polítiques de inserció laboral

Riudarenes acull un taller de recuperació d'espais naturals i jardineria, organitzat pel Consell Comarcal de la Selva. No obstant, i tenint en compte l'evolució negativa de l'atur, potser caldria prendre mesures per tal d'introduir noves vessants d'ofertes formatives ocupacionals adaptades a les necessitats del mercat laboral del municipi.

Per altra banda, actualment el municipi no disposa de cap tipus de polítiques d'inserció laboral.

3.3 Aspectes de sostenibilitat social

Creixement demogràfic moderat però sostingut al municipi, amb previsions de mantenir-se els propers anys

Concretament l'evolució mitjana d'aquest creixement poblacional ha estat baixa en comparativa a la comarcal, amb un creixement global des del 1975 fins el 2005 al voltant del 66%.

Aquest lleuger creixement demogràfic ve explicat, per l'arribada de població immigrant al municipi, que donen com a resultat saldos migratoris positius que mostren una evolució amb una tendència lleugerament positiva que ha patit alts i baixos en el temps mostrant un creixement clarament inferior al creixement global de la comarca.

Per l'altra, Riudarenes ha estat tradicionalment un municipi amb major nombre de naixements que de defuncions, tot i que aquesta diferència entre naixements i defuncions ha estat minsa, per tant, el creixement natural del municipi s'ha mantingut en valors positius. Així doncs, si a aquesta tendència d'augment demogràfic natural li sumem els saldos migratoris positius, es constata l'evolució demogràfica positiva que ha seguit el municipi, tot i no ser un creixement molt elevat.

La tendència de futur, en base a la piràmide d'edat força envellida existent al municipi, dependrà de l'arribada de contingent humà immigrant, per tal d'afavorir el creixement de la població, així com també el rejuveniment de la població.

Població equitativament ben repartida, mostrant certa millora els índexs de vellesa i envelliment

Pel que fa als indicadors demogràfics, els índexs de vellesa i d'envelliment són superiors que a la resta de municipis analitzats, tot i que aquests presenten certa millora respecte fa cinc anys.

Els indicadors d'infància i de joventut són relativament inferiors als comarcals, fet que pot denotar certa millora en l'escenari demogràfic futur de la població.

Cal destacar també que al municipi de Riudarenes tal i com succeeix a molts municipis de la comarca s'observa un major envelliment de la població femenina respecte a la masculina.

Municipi tradicionalment receptor d'immigrants, principalment interiors

L'evolució demogràfica del municipi ha anat molt lligada al creixement migratori de la població, tot i que en durant els anys 80 es van donar saldos migratoris negatius (una emigració superior a la immigració), a excepció de la resta de municipis analitzats a excepció de Brunyola. Va ser a partir dels anys 90 quan la immigració interior va entrar en creixement, donant com a resultat saldos positius. En aquests darrers anys s'ha produït una nova entrada d'immigrants principalment interiors, però als que també s'hi han afegit alguns immigrants exteriors, deixant entreveure una tendència a l'alça en el creixement demogràfic.

Evolució positiva del nombre d'habitatges i percepció positiva de quantitat i accessibilitat als habitatges en relació a altres municipis de la comarca

En els últims anys, l'evolució del nombre de construccions en el municipi ha estat positiva, tot i que amb valors inferiors que a nivell comarcal.

Quant a les característiques dels habitatges cal ressenyar que a Riudarenes existeixen més habitatges principals que a nivell comarcal, tot i que una quarta part del total d'habitatges són secundaris, situant-se el municipi en tercer lloc del llistat en relació a la quantitat d'aquests habitatges.

Gran part dels habitatges de Riudarenes disposen d'una superfície útil força elevada en relació als municipis de la comarca i força superior a les que trobem a nivell comarcal i autonòmic.

Destacar també que l'oferta existent d'habitatges de lloguer al municipi és similar a l'existente a la comarca i a la resta de municipis analitzats, però amb tendència a reduir -se amb el pas del temps.

Per altra banda, la percepció de la població respecte la quantitat i l'accessibilitat a la vivenda és prou positiva, un 55% de la població consultada ho valora de manera adequada i

per sobre de la resta de municipis analitzats. Per contra, i seguint la tendència general, la percepció respecte els preus és molt negativa.

Destacar d'altra banda, un percentatge més elevat a Riudarenes que a la resta de municipis de persones que viuen soles.

Percepció ciutadana ambivalent entorn la quantitat i accessibilitat dels serveis i infraestructures sanitàries de la població

Riudarenes disposa d'un Consultori Local, gestionat per l'ICS, on s'ofereixen serveis de medicina general, infermeria, pediatria, llevadora i mòdul d'extracció de sang.

No obstant, en la consulta realitzada a la població es percep que l'opinió respecte la quantitat i l'accessibilitat dels serveis i les infraestructures sanitàries existents al municipi és ambivalent, concretament mentre un 47,8% dels consultats ho valora positivament, un altre 40% considera que són insuficients, obtenint la valoració mitjana em terme mig de tots els municipis analitzats. Segons la informació recollida durant el procés de participació, les mancances sanitàries es centrarien en unes instal·lacions en males condicions i insuficients (principalment quant al nucli de Can Forcada), així com en la manca de dedicació dels professionals (pediatre que només visita 2 cops per setmana, manca de metge les 24h., manca d'infermeres...).

Oferta educativa suficient per les necessitats del municipi en educació infantil i primària, però insuficient en quan a oferta en educació secundària

Evolutivament, tant la taxa de centres com de professors ha disminuït degut a un increment en el nombre d'alumnes en els darrers anys, principalment al cicle infantil.

D'altra banda, destacar que la totalitat dels alumnes de Riudarenes es concentren en dos centres públics d'educació infantil i primària, degut a la inexistència tant de centres educatius d'ensenyament secundari com de centres d'ensenyament privats al municipi.

Pel que fa a la valoració de la població consultada sobre la quantitat i l'accessibilitat de les escoles i centre educatius del municipi, la meitat de la població ho valora

positivament, mentre que el 37% ho valora negativament, obtenint una valoració mitjana per sota la global.

Un altre fet a realçar és que Riudarenes presenta un nivell elevat de mobilitat per raó d'estudis, fet que pot tenir a veure, entre d'altres, amb la inexistència de centres de secundària al municipi. Quant a aquesta mobilitat, cal fer incidència en que a diferència de la resta de municipis analitzats, la utilització del transport col·lectiu per realitzar aquests desplaçaments és superior que a nivell comarcal i que a la resta de municipis analitzats.

Una de les demandes més repetides durant el procés participatiu realitzat al municipi ha estat la creació de guarderies i d'una escola nova.

Autopercepció d'un grau d'identificació, pertinença i integració de la població al seu municipi positiva

El tema de la identificació, pertinença i integració al municipi presenta una valoració força positiva.

Per una banda, entre la població consultada es percep una elevada identificació dels habitants amb el municipi. Els consultats també perceben un bon clima de convivència entre la població resident i molt bones relacions veïnals, amb valoracions mitjanes per sobre de la general.

Pel que fa específicament a la integració dels immigrants en la cultura i els hàbits de la població, hi ha una percepció majoritàriament positiva, i a més, es considera que el grau d'integració dels immigrants a Riudarenes és el més elevat dels municipis analitzats. La variable d'acceptació pren valors molts semblants als d'integració, amb un valor per sobre del mitjà obtingut en el conjunt de municipis analitzats.

No obstant, durant el procés de participació, alguns dels assistents esmenten certa manca de cohesió afectada principalment per la immigració i centrada sobre tot al nucli de Can Forcada.

Estructura general de protecció social adequada a les necessitats

Riudarenes disposa d'un conjunt de serveis socials que es duen a terme des del EBASP (Equip de Benestar d'Atenció Social Primària) del Consell Comarcal, mitjançant l'oferta de programes comunitaris i de serveis socials d'atenció primària.

Les principals funcions que duen a terme els treballadors i educadors socials són les d'informació, orientació i assessorament a la població. Concretament, les prestacions més demandades en el municipi durant el 2005 van ser les d'informació i orientació en les tramitacions i d'ajuda a domicili.

No es recullen mancances en aquest sentit durant el procés participatiu, fet que confirma la conclusió tècnica. No obstant, sí que s'ha esmentat esporàdicament certa manca de serveis socials dirigits a l'atenció als aturats i als discapacitats.

Nivell de benestar familiar mig, en comparativa als altres municipis analitzats

Tal i com ja s'ha descrit en apartats anteriors, el nivell de renda familiar a Riudarenes és similar al comarcal però inferior al conjunt de Catalunya i amb una distribució dels rendiments declarats de l'IRPF on els rendiments del treball són els majoritaris dins del municipi i hi ha una presència de rendiments d'empresaris força inferiors als de la comarca.

Els indicadors indirectes de les rendes ens mostren valors força superiors en quan a disponibilitat de vehicles i entitats financeres, que ens mostren Riudarenes com el municipi més ben posicionat respecte els altres municipis analitzats, i amb valors superiors a la que trobem a nivell comarcal i autonòmic.

D'altra banda, existeix una autopercepció entre la població de benestar econòmic ja que consideren que el nivell econòmic familiar és bo. No obstant, la valoració mitjana obtinguda per aquest indicador a Riudarenes és baixa en relació a la resta de municipis analitzats.

Percepció ciutadana positiva de la participació social en les activitats organitzades al municipi, i negativa envers la quantitat i accessibilitat de les activitats i serveis culturals.

La població de Riudarenes tot i disposar d'un important nombre d'associacions diverses al municipi, valora negativament (48,2% dels consultats) la quantitat i accessibilitat de les activitats i serveis culturals al seu municipi.

Riudarenes junt amb el municipi de Brunyola rep les valoracions més baixes en quan a quantitat i accessibilitat de les activitats i serveis culturals del municipi.

No obstant, la valoració de la participació dels habitants en les activitats realitzades al municipi, és molt positiva.

Sensació d'inseguretat ciutadana mitja - baixa tot i no disposar d'efectius policials propis al municipi

El municipi de Riudarenes no disposa d'efectius municipals propis, sinó que depèn de la guàrdia civil establerta a Girona i dels Mossos d'Esquadra amb dependències a Santa Coloma de Farners.

Segons la consulta a la població, el 54,7% de la població es situa en un grau de percepció d'inseguretat baixa, mentre que un 29,9% consideren que la inseguretat és alta. A més, destacar, que el sentiment d'inseguretat ciutadana que percep la població és de les més baixes de tots els municipis analitzats.

3.4 Territori i planejament

Desenvolupament determinat per dinàmiques supramunicipals que fa preveure un notable creixement

D'una banda, la situació del municipi propera a les infraestructures de transport del corredor selvatà i, més directament, sobre una connexió interior-costa ha fet que les dinàmiques de població i activitat associades a aquests eixos de comunicacions incideixin en les seves evolució històrica i expectatives. Aquest fet es va concretar a mitjans dels anys 80 en l'aparició d'una gran urbanització il·legal destinada a segones residències (Can Fornaca) i, en les previsions de les NNSS de Riudarenes de l'any 1984, en una important reserva de sòl per a activitats industrials i terciàries.

Per l'altra banda, el Pla Territorial General de Catalunya identifica el municipi, juntament amb Sils i Santa Coloma de Farners, com a part integrant d'un sistema d'articulació dels àmbits de la Regió metropolitana de Barcelona i el de les comarques gironines, fent que es prevegi un creixement associat a la seva funció de reequilibri dels dos àmbits. Desenvolupant les determinacions del PTGC, el Pla d'Infraestructures de Transport de Catalunya pel període 2006-2026 preveu millorar la connexió Olot-Lloret amb la construcció d'una variant de l'actual C-63. Aquesta millora en la comunicació a nivell territorial també oferirà noves possibilitats de desenvolupament al municipi.

Actualment, Riudarenes segueix la mateixa dinàmica de desenvolupament, un xic atenuada per la distància, dels municipis del corredor de l'autopista. Aquesta es manifesta en la transformació de les segones a primeres residències i en la consolidació de l'oferta del sòl industrial.

Afectacions importants d'àrees protegides del territori pel pas d'infraestructures existents i previstes

El municipi es troba en un territori de transició entre els massissos muntanyosos interiors i els relleus de la serralada Litoral. Entre aquests, destaquen els espais protegits del Montseny i Les Guilleries, a l'oest i al nord, respectivament, i el massís de Cadiretes i la serra del Montnegre i el Corredor al sud-oest. L'àmbit de la riera de Santa Coloma, que neix a Les Guilleries i és afluent de La Tordera, esdevé un espai potencial de connexió interior-costa.

Sobre la superfície del terme, els espais protegits de la riera de Santa Coloma (EIN) i una part del turó de Puigsardina (EIN dels Turons de Maçanet), així com La Camparra, zona humida constituïda com a parc de natura estan afectats directament per la línia ferroviària de la LAV, el traçat de la qual aprofita part dels terrenys planers que ofereixen els marges de la riera de Santa Coloma. Aquest traçat obliga a modificar el llit del riu Esplet i actua com una barrera horitzontal que separa la riera de Santa Coloma i La Camparra del turó de Puigsardina. A més, la connexió entre l'espai humit de La Camparra i la riera de Santa Coloma es veurà afectada per la futura variant de la C-63, que està previst que passi entre el turó de Puigsardina i el polígon industrial de Can Pruna, creuant perpendicularment la LAV.

Indirectament, també es preveu una afectació d'aquest conjunt d'espais humits per la construcció d'un polígon industrial que ocuparà els terrenys situats al sud de la LAV, entre l'actual polígon de Can Pruna i la rotonda de la C-63 a Les Mallorquines.

Preexistències urbanes que condicionen l'evolució del municipi

L'existència d'una gran urbanització residencial situada a l'extrem sud-oest del municipi, deslligada del principal nucli urbà i amb accés independent des de la Gi-555, pot suposar un dels principals inconvenients en la gestió del futur del municipi. Si bé inicialment era una urbanització destinada a segones residències, la millora de les comunicacions, l'increment de preu dels habitatges a la majoria dels nuclis urbans i la creixent mobilitat laboral, han fet que, en els últims tres anys, s'hi estigui consolidant un procés de transformació de segones a primeres residències.

La gran extensió d'aquest tipus de urbanitzacions fa costosos el subministrament dels serveis bàsics, el manteniment de la via pública, el transport col·lectiu i la recollida de deixalles, entre altres. A banda d'un important dèficit d'equipaments de tot tipus, la feble estructura urbana, sense llocs d'intercanvi i relació, fa difícil la cohesió social dels residents i la identificació d'aquests amb la realitat de la resta del municipi. Aquest fet s'agreuja amb la manca de connexió directa entre el nucli principal, Riudarenes, amb el que es pot acabar establint una única relació de dependència.

Per atenuar aquesta problemàtica, el nou planejament preveu realitzar una zona d'equipaments esportius, administratius i comerços, a l'entrada de la urbanització, així com una zona verda que relliga aquests serveis i possibilita un espai de lleure en la franja de transició entre el sòl urbà i el no urbanitzable. A més, es valora molt positivament la recent

reducció de la superfície original de la urbanització mitjançant la desclassificació de part del sòl urbà no construït.

Trama urbana feblement estructurada en el nucli de Riudarenes

Un dels principals problemes del nucli de Riudarenes és la seva manca de centralitat i l'escassa barreja d'usos. La seva posició encaixada entre cursos fluvials i la presència d'un eix de comunicació potent, han fet que al llarg del temps es configurés una estructura urbana lineal amb existència d'alguns nuclis residencials aïllats, sobretot als extrems del poble, sense comunicació directa amb el centre urbà.

Les característiques de la trama viària existent, basada en connexions perpendiculars entre la C-63 i alguns carrers paral·lels a aquesta, amb seccions força estretes i girs tancats, dificulta una circulació fluïda per dins del nucli urbà. Aquest fet ha incidit en la localització de les activitats, que s'han situat a banda i banda del principal eix viari, deixant la major part del nucli amb un ús principalment residencial. Els equipaments amb gran ocupació de superfície, com els esportius, també s'han acabat situant en un dels extrems del nucli urbà.

Aquesta situació s'ha estès durant els últims anys a la majoria dels nous sectors de creixement, destinats exclusivament a usos residencials. Paral·lelament, al sud del poble i als dos costats de la C-63, trobem una gran quantitat de sòl qualificat com a industrial, que en el moment de la revisió del planejament, l'any 2003, encara no s'havia executat.

El nou planejament, tot i que resol la integració dels nuclis aïllats, resitua el sòl industrial fora del nucli urbà i introdueix millores en la xarxa viària, manté la tipologia d'edificis unifamiliars en la majoria de sectors de creixement, i amplia algunes de les zones residencials més allunyades del centre, com Can Gònac. Pel que fa al sistema viari, si bé es crea un circuit de ronda a la banda oest del nucli, es troba a faltar una millor connexió entre aquesta i l'actual C-63 i la seva variant prevista, que podria facilitar una entrada central al poble.

Dificultat en el control dels espais lliures de la perifèria dels nuclis urbans

En la majoria dels nuclis urbans el límit entre el sòl edificat i l'espai lliure, sigui o no sòl no urbanitzable, no disposa d'espai de transició i, sovint, es materialitza en la tanca que separa els patis posteriors de les parcel·les dels terrenys situats a continuació. Aquest tipus d'ordenació provoca situacions de degradació dels entorns de les àrees urbanitzades, ja que no queden a la vista i són de difícil accés i manteniment.

Possibles conflictes per la localització d'usos industrials al sector de Les Mallorquines-Can Pruna

La proximitat entre el polígon industrial previst a la banda nord de la Gi-555 i l'ampliació d'un sector residencial d'habitatges unifamiliars de la banda sud de la mateixa pot comportar alguns problemes. L'entrada en funcionament del polígon industrial farà augmentar la densitat de circulació de vehicles pesants a la zona, especialment en la Gi-555, així com les possibles afectacions per fums, soroll, olors i altres. A aquest fet s'hi poden sumar els problemes d'inseguretat que solen comportar els entorns dels polígons industrials fora de les jornades laborals.

La localització d'aquest polígon en una àrea propera a zones humides protegides pel seu especial interès, també suposa un increment de la pressió ambiental sobre unes zones especialment sensibles. També preocupa l'existència d'un vial que comunica aquest polígon amb el nucli urbà, passant pel límit oest del parc de natura de La Camparra, amb un trànsit potencialment elevat.

Dèficit de reserva de sòl per habitatge protegit

Tot i que el planejament preveu la reserva d'aproximadament el 10% del sostre residencial dels nous sectors, aquesta es considera insuficient per satisfer la demanda que pot arribar a tenir el municipi, sobretot si és té en compte el perfil dels nouvinguts i les expectatives de creixement del poble, sobre una economia basada en les activitats terciàries i industrials.

També es detecta que la tipologia amb què es preveu urbanitzar els nous sectors de creixement, amb una baixa densitat d'habitatges per Ha, pot suposar una dificultat a l'hora d'incrementar aquesta reserva de sòl.

Diferències importants en la protecció del patrimoni arquitectònic segons la seva localització

Amb la redacció del nou planejament es fa un pas important en la protecció del patrimoni arquitectònic i arqueològic del municipi. Això no obstant, es detecta una descompensació important si atenem a la localització dels elements protegits.

Pel que fa al sòl no urbanitzable, es realitza un recull exhaustiu de les edificacions existents i s'inclouen en el Catàleg de béns protegits un gran nombre d'elements, majoritàriament masies, malgrat alguns d'ells hagin estat força modificats. En el nucli de Riudarenes, en canvi, només es protegeixen els edificis i conjunts més representatius, com l'entorn de l'església de Sant Martí de Riudarenes i l'edifici de La Farinera, entre altres.

Gran part dels edificis del carrer Major i el carrer Orient mantenen en relatiu bon estat els seus trets originals, de principis del segle XVIII, i existeixen encara alguns exemples d'edificis aïllats de finals del segle XIX que es conserven sense modificacions importants. El fet que aquests edificis no estiguin inclosos en el Catàleg obre la possibilitat a que desapareguin o es modifiquin substancialment. Tot i no ser edificis excepcionals, configuren un conjunt consolidat que ajuda a explicar l'evolució urbana del nucli al llarg de la història, formant part de la memòria urbana del poble.

3.5 Sistemes naturals

Presència de nombrosos elements d'interès per a la flora, la fauna i el paisatge

La configuració particular del terme municipal de Riudarenes, amb el relleu suau de la plana al·luvial de la riera de Santa Coloma a l'est del municipi, i el relleu més abrupte i muntanyós a l'oest, fa que existeixi un mosaic d'ambients que acullen una notable varietat d'espècies i hàbitats.

Tant és així, que pel que fa a la flora destaquen el marcòlic (*Lilium martagon*) i el buixol (*Anemone nemorosa*) que estan protegits pel Decret 328/92 al PEIN de la Ribera de Santa Coloma PEIN); 3 espècies més que són endèmiques; 9 que són raríssimes als Països Catalans i 1 que és vulnerable.

Destaquen també nombroses espècies de fauna protegides per normativa autonòmica, estatal, europea o internacional, dins del grup dels invertebrats, dels peixos, dels amfibis, dels rèptils, dels ocells i dels mamífers. Entre elles cal fer especial referència a la tortuga d'estany (*Emys orbicularis*), espècie vulnerable, emparada per diferents normatives, i subjecta a programes de potenciació de la població i millora d'hàbitat per part de la Fundació Emys dins del municipi de Riudarenes.

Pel que fa als hàbitats, n'hi ha descrits 37, dels quals 3 són de conservació prioritària i 8 són hàbitats d'interès comunitari.

Finalment, cal apuntar que també existeixen elements d'interès cultural, com és el cas dels arbres monumentals.

Presència d'elements d'interès del patrimoni geològic

Al terme municipal de Riudarenes existeixen afloraments basàltics disseminats pel municipi que tenen el seu origen en el vulcanisme i en els que es poden veure colades de laves, bretxes i xemeneies volcàniques que travessen les masses granítiques. Els sectors més importants es localitzen al voltant del torrent de Vilarràs (entre la Riera i l'Esparra) i, especialment, al turó de Puigsardina.

També destaca el modelat granític d'alguns sectors, especialment a l'Argimon i a les Marfulledes, on es poden observar macroformes granítiques: relleus en boles, blocs, torres rocoses, etc.

Existència de paisatges singulars i significatius per al municipi

Dins del context paisatgístic del municipi, el turó de Puigsardina i el cim de l'Argimon prenen una especial rellevància ja que constitueixen fites en el paisatge i tenen un pes visual notable, són cims elevats que permeten tenir bones panoràmiques del municipi. A més, al cim de l'Argimon destaca la presència del santuari de la Mare de Déu de l'Argimon, i al cim del Puigsardina hi ha restes arqueològiques que corresponen bàsicament a dos períodes d'ocupació: un hàbitat ibèric (segle II a.C.) format per un recinte emmurallat, i unes torres de guaita del segle XVIII.

Existència de diferents espais naturals protegits

Al municipi existeixen diferents espais emparats per diverses figures de protecció d'espais naturals. Per una banda hi ha els espais contemplats al PEIN Riera de Santa Coloma i Turons de Maçanet. El primer inclou el tram final de la riera de Santa Coloma, aigües avall del pont de l'hostal de l'Arrupit, i el segon, el turó de Puigsardina. D'altra part, s'ha inclòs dins de la xarxa Natura 2000 l'espai dels Estanys de Sils- Riera de Santa Coloma que, al municipi, inclou la mateixa àrea que l'EIN Riera de Santa Coloma. Al sector nord occidental de Riudarenes existeixen tres forests gestionades pel Departament de Medi Ambient i Habitatge, privades amb consorci o conveni. Finalment, dins la normativa municipal, en l'apartat de mesures a adoptar en l'ordenació i normes urbanístiques del POUM de Riudarenes, pel que fa al sòl no urbanitzable es defineixen zones d'especial interès ecològic, zones agrícoles i zones forestals.

Disminució continuada de la superfície agrícola i les activitats agràries per abandonament o urbanització, amb repercussions negatives sobre la biodiversitat associada als espais oberts

Durant els últims anys, la superfície agrícola del municipi s'ha anat reduint, ja sigui per abandonament de l'activitat agrícola, pel creixement urbà i industrial o per la implantació de noves infraestructures. Així, amb les dades de l'últim cens agrari es pot comprovar com la superfície agrícola utilitzada (SAU) ha minvat en 32 ha entre els anys 1982 i el 1999. Aquestes dades actualment encara reflectirien una reducció més gran ja que caldria sumar-hi la implantació de noves infraestructures (polígons, LAV, etc.) posteriors a 1999 (any de l'últim cens agrari) que han ocupat força superfície agrícola i forestal.

La reducció dels conreus i, en general, dels espais oberts, afecta negativament les espècies de flora i fauna pròpies d'aquests ambients, que fins i tot a escala catalana mostren una davallada de les seves poblacions.

Important presència de plantacions forestals, algunes d'elles amb problemes per a la conservació del medi originats per males pràctiques

Bo i la disminució de les explotacions forestals que han passat de 3020 ha amb aprofitaments a 792 ha entre el 1982 i el 1999, més d'un 20% de la superfície del terme està ocupada per plantacions, de les quals un 9,11% són plantacions d'eucaliptus, un 7,47% plantacions de pollancre i un 3,52% plantacions de plàtans. Les primeres es situen al sector sud del municipi, en zones muntanyoses, i han transformat el paisatge i creat greus problemes d'erosió i de pèrdua de sòl, causats per la mala pràctica de fer feixes i llaurar els sòls forestals periòdicament. Les plantacions de caducifolis (pollancre i plàtans), han reduït els cabals d'aigua i han substituït els boscos de ribera autòctons, i -com que sovint també es llauen- afecten el bon estat del sòl.

Degradació d'alguns espais d'interès natural per activitats extractives i noves infraestructures viàries

Al municipi existeix un seguit d'activitats que han malmès part d'algunes de les zones d'interès per al patrimoni biològic i geològic. El turó de Puigsardina, malgrat estar inclòs al PEIN, està afectat per una activitat extractiva que ha fet desaparèixer el vessant est d'aquest turó, i les obres de la línia d'alta velocitat (LAV) n'han retallat part del vessant

nord. El mateix passa amb la riera de Santa Coloma, que malgrat estar inclosa al PEIN i formar part de la xarxa Natura 2000, està afectada per diferents activitats extractives, i la construcció de la LAV n'està alterant diferents trams. La LAV també ha tingut força impacte en els aiguamolls de la Camparra, malgrat la recent restauració i adequació de l'espai per a l'ús públic.

Previsible impacte notable de noves infraestructures viàries i noves àrees a urbanitzar sobre el medi natural

A banda dels impactes sobre els hàbitats, la flora i fauna, la connectivitat i el paisatge derivats de l'actual construcció de la LAV, en un futur imminent s'ha de desenvolupar la variant de la C-63 a Riudarenes, que creuarà dues vegades el rec del Molí, el tram sud passarà molt proper a la riera de Santa Coloma, i afectarà plantacions de caducifolis, vivers, conreus i pot afectar vegetació de ribera.

El desenvolupament dels diferents polígons previstos en el planejament vigent afectarà diferents espais. Així, el polígon de la carretera de l'Esparra gairebé triplicarà la seva superfície, i cal tenir present que està a tocar de la riera de Santa Coloma on hi ha hàbitats d'interès comunitari i espècies de fauna i flora d'interès.

Si s'acaba construint la MAT i aquesta discorre pels terrenys de Riudarenes, pot tenir un fort impacte en el paisatge, el medi natural i la població.

Existència de petits abocaments de runa i deixalles en diferents punts del municipi

Al municipi existeixen diferents focus d'abocaments. Alguns d'ells són als voltants de la urbanització de Can Fornaca, on existeixen petits abocaments de runes, deixalles i restes de poda; als voltants del polígon industrial can Pruna, on hi ha petits abocaments de deixalles; i als terrenys prop de la sorrera d'en Bota, a l'encreuament dels camins de l'Esparra i de can Campets, on hi ha un abocament important de runes i deixalles.

Desenvolupament d'actuacions de conservació i adequació de l'espai per a l'ús públic als antics aiguamolls de Riudarenes

L'execució del projecte de restauració i adequació ambiental de la zona humida de la Camparra (Riudarenes, la Selva) ha permès fer compatible la conservació de l'antic estany de Riudarenes i la conservació de fauna i flora (destacant la tortuga de rierol) amb l'adequació de l'espai per a l'ús públic, l'educació i la divulgació. En aquesta zona, que va quedar encaixada entre àrees urbanes i industrials i la LAV, es van recuperar els ambients aquàtics afavorint l'establiment de comunitats de zones humides (tant vegetals com animals), es va marcar un itinerari amb passerres, es van col·locar diferents panells informatius sobre fauna i flora i es va construir un aguait per a poder observar fauna.

3.6 Mobilitat

Autocontenció significativa del municipi però amb desplaçaments cap a d'altres municipis que tendeixen a la dispersió, cosa que dificulta l'establiment de serveis de transport col·lectiu competitiu.

La davallada de l'autocontenció laboral, el nombre de persones que viuen i treballen al municipi, sembla haver-se estabilitzat just per sota del 60% (sis de cada deu residents a Riudarenes treballen al municipi), fet que cal considerar un bon punt de partida per aconseguir reduir la dependència del vehicle privat.

D'altra banda, s'observa una creixent dispersió dels desplaçaments intermunicipals, fet que comporta una reducció dels desplaçaments cap a les destinacions principals i l'aparició de noves destinacions amb volums poc significatius. Aquesta dispersió dels desplaçaments dificulta la rendibilitat econòmica i la competitivitat dels serveis de transport col·lectiu.

Reducció notable dels desplaçaments a peu i predomini de l'ús del vehicle privat en els desplaçaments per anar a treballar fora del municipi

El percentatge de desplaçaments interns en vehicle privat és molt elevat, més de 7 de cada 10 desplaçaments, i no deixa d'augmentar. La manca d'itineraris accessibles i segurs entre els sectors més propers al nucli urbà impossibilita un major nombre de

desplaçaments a peu, que han passat del 53% al 27% dels desplaçaments interns en 10 anys.

En els desplaçaments interurbans la dependència del vehicle privat per anar a treballar és gairebé absoluta - el 98% -, fet que posa en evidència la poca competitivitat de l'oferta de transport col·lectiu.

Dèficits en la qualitat de l'espai per als vianants al nucli urbà

El nucli urbà, de dimensió molt reduïda, no disposa encara de sectors on s'hagi millorat la qualitat de l'espai adreçat als vianants. Tot i que la circulació és escassa i ho permetria, no s'han habilitat carrers amb paviments a un sol nivell i les mesures de pacificació de la circulació són molt puntuals.

L'existència de la travessera urbana de la C-63, amb una intensitat mitjana diària de trànsit al voltant dels 10.000 vehicles/dia, implica l'afectació d'alguns dels itineraris a través del nucli urbà, tot i que cal destacar les millores realitzades al tram més urbà de la travessera i al sector de nova construcció.

La proximitat d'alguns sectors d'urbanització (Can Falqués, Can Maleta, Can Gònac) amb el nucli urbà fa necessària l'habilitació d'itineraris que permetin l'accés a peu i amb bicicleta en condicions òptimes de seguretat i de qualitat ja que actualment aquest recorregut és molt insegur i de baixa qualitat.

Xarxa viària amb suficient capacitat però amb dèficits en la seguretat d'alguns punts i afectació de les travesseres urbanes

La dotació de xarxa viària del municipi i el seu entorn territorial pot considerar-se suficient per a les demandes de mobilitat actuals i previsibles per al futur. Cal destacar que la carretera C-63, eix viari principal del municipi i que dona accés a la xarxa bàsica viària (AP-7 i N-II), travessa diversos nuclis urbans, fet que pot ocasionar problemes puntuals de fluïdesa i que afecta a la qualitat ambiental dels nuclis urbans.

L'accés al principal sector d'urbanització del municipi, Can Fornaca, es realitza a través d'una via que presenta característiques de seguretat inadequades en relació a les funcions que realitza.

Insuficiència dels recorreguts i les freqüències dels itineraris de transport col·lectiu per carretera i expectatives de millora en l'oferta comarcal per la creació recent de l'Autoritat Territorial de Mobilitat de l'àrea de Girona

L'estació de Sils, situada a 3 quilòmetres del nucli urbà de Riudarenes, permet la connexió amb Girona i Barcelona amb una freqüència de pas que en algunes hores és molt baixa. La connexió amb autobús amb l'estació de RENFE és de tan sols 5 expedicions per sentit i dia. L'oferta actual de transport públic per carretera es limita a l'eix de la C-63, a partir del qual es pot accedir a Santa Coloma de Farners i Vidreres, on s'amplien les possibilitats d'interconnexió amb altres línies.

La recent creació del Consorci de l'Autoritat Territorial de la Mobilitat (ATM) de l'Àrea de Girona està comportant ja l'increment dels serveis de transport col·lectiu per carretera i la integració tarifaria, fets que han de permetre l'increment de la utilització del transport públic i la consegüent reducció de l'ús del vehicle privat.

La construcció de l'Eix transversal ferroviari podria permetre la construcció d'una estació a Santa Coloma de Farners, incrementant així notablement l'oferta ferroviària propera a Riudarenes.

Manca de servei de transport públic que permeti l'accés als serveis bàsics del municipi des de la urbanització de Can Fornaca

La principal mancança en l'oferta de transport públic al municipi es troba en la manca d'oferta a la urbanització de Can Fornaca, fet que unit a la manca de serveis a la urbanització dificulta notablement l'accés de la població de la urbanització als serveis bàsics.

Estabilització de les taxes de motorització que pot indicar un canvi en la tendència d'augment de la utilització del vehicle privat

La taxa de motorització, que és el nombre de vehicles per cada mil habitants, és un indicador de la importància dels desplaçaments en vehicle privat. La tendència en l'evolució del nombre de vehicles a Catalunya en el període 1987-2002 ha estat d'un increment del 3,5% anual de mitjana. Els darrers cinc anys, però, a s'ha experimentat una estabilització

que a Riudarenes s'ha situat per sobre dels 500 turismes i dels 800 vehicles totals per cada 1.000 habitants. Aquest valors són elevats en relació als valors de mitjana de Catalunya, però estan en relació als de la demarcació de Girona que és la que presenta els valors més elevats a Catalunya. Aquesta estabilització podria indicar un canvi en la tendència d'augment de la utilització del vehicle privat.

3.7 Aigua

Grau d'autosuficiència elevat en l'abastament d'aigua en la pròpia conca amb una bona qualitat general de l'aigua

L'aigua que es serveix al municipi és majoritàriament de la pròpia conca i presenta una bona qualitat, tot i que esporàdicament durant una part de l'any del 2004 i 2005, s'ha produït algun incompliment de qualitat associat a la presència de ferro i manganès en excés.

Bon nivell de cobertura de la xarxa pública d'abastament d'aigua potable del municipi

La xarxa pública d'abastament d'aigua potable de Riudarenes presenta un bon nivell de cobertura al municipi, arribant a tots els nuclis de població. Aquest bon nivell de cobertura de la xarxa pot facilitar la implantació d'estratègies unificades per a l'estalvi i la millora de l'eficiència en l'ús de l'aigua.

Percentatge d'aigua no comptabilitzada significativament inferior al dels municipis propers i del conjunt de Catalunya, facilitat pel bon estat de la xarxa de distribució

L'aigua no comptabilitzada de la xarxa d'abastament, que inclou les pèrdues i volums consumits no registrats, representa solament un 11 % del total del volum subministrat, molt inferior al dels municipis propers amb dades disponibles amb percentatges entre el 17 i el 25 %. El baix percentatge d'aigua no comptabilitzada està en bona part condicionat al fet que la xarxa de distribució de l'aigua potable es troba en bon estat, ja que es relativament nova. Es va remodelar entre l'any 1992 i 1993.

Pes molt important del sector agrari en els consums del municipi, que contrasta amb l'escassa rellevància dels consums industrials

El principal consumidor d'aigua és el sector agrari (84,9%), amb un pes molt per sobre del que presenta en el conjunt de Catalunya (49%), seguit del sector domèstic (12,8%), i amb un pes molt baix del consum del sector industrial (2,3%), molt significativament inferior al valor que representa per al conjunt de Catalunya (18 %). L'elevat pes del sector agrari configura aquest sector com un dels prioritaris per a l'optimització del consum del municipi.

Índex de consum d'aigua d'ús domèstic molt superior a la mitjana de Catalunya i dels municipis de l'entorn

L'índex de consum d'aigua d'ús domèstic per a l'any 2004 s'ha estimat en 275 l/hab·dia. Aquest valor és molt superior al de la mitjana de Catalunya, que a l'any 2004 va ser de 167 l/hab·dia, i al dels municipis de l'entorn que oscil·len al voltant dels 200 l/hab·dia. Aquests alts consums és previsible que estiguin condicionats pel model urbanístic marcadament residencial de baixa densitat del municipi, però també a la població flotant que, sense estar empadronada, contribueix als consums d'aigua. Aquest elevat índex de consum domèstic configura aquest sector com un dels prioritaris per a l'optimització del consum del municipi.

Manca de coneixement detallat i de seguiment dels consums d'aigua a les instal·lacions municipals, que limita la implantació de polítiques d'estalvi i eficiència

El fet que no hi hagi seguiment detallat dels consums d'aigua per als diferents usos de l'administració local fa que se'n desconegui l'abast, la distribució i l'evolució, i limita la implantació de polítiques d'estalvi i eficiència. Aquest aspecte és especialment rellevant en l'àmbit dels parcs i jardins, tant pel que fa al reg amb aigua de xarxa com al reg amb aigua del freàtic.

Depuradora del municipi al límit de la seva capacitat, tot i que amb perspectives de ser ampliada properament

La depuradora de Riudarenes actualment es troba al límit de la seva capacitat, cosa que pot produir una deficient qualitat de l'aigua de sortida, amb la possibilitat que alguns paràmetres superin els límits establerts per la Directiva 91/271/CEE, com ja ha passat de forma ocasional. Per aquest fet, està projectat ampliar la depuradora per així poder augmentar el volum d'aigua a tractar.

3.8 Residus

Manca d'informació en relació a les quantitats de residus municipals generades

Actualment, els serveis municipals tenen coneixement de les quantitats de fracció unitària o rebuig recollides al municipi. No obstant, el servei de recollida selectiva porta a porta de paper i cartró, vidre, envasos lleugers i altres residus treballa amb dades globals no sent possible disgregar-les per fraccions.

Aquesta manca de les dades referents a la gestió de residus dificulta l'anàlisi de la situació actual i pot condicionar les propostes de millora.

Índex de generació de residus moderat i força estable en els darrers anys.

La generació global de residus municipals ha augmentat un 24% en els darrers cinc anys, passant de 708 tones l'any 2001 a 878 tones l'any 2005, mentre que en el mateix període, la població de dret del municipi s'ha vist incrementada en un 29%.

Així doncs, pel que fa a l'índex de producció de residus, aquest va ser d'1,4 kg/hab i dia tant l'any 2001 com l'any 2005 pel que s'observa una certa estabilització malgrat l'augment en els anys intermedis. No obstant, podria estar lleugerament infravalorat ja que s'ha disposat de dades en relació als residus generats a Can Fornaca per al període d'estudi.

Aquest valor està per sota de l'índex mitjà de Catalunya que va ser de 1,6 Kg/hab i dia l'any 2005.

Tot i l'eficiència de les recollides selectives porta a porta, el percentatge global de materials valoritzats és baix a causa de la manca de recollida selectiva de la matèria orgànica

La recollida porta a porta del vidre, el paper i cartró i els envasos lleugers assoleix nivells d'eficiència que, tot i no arribar als objectius establerts al PROGEMIC (2001-2006), són força positius si es comparen amb altres municipis de la comarca. Tot i això, la manca de recollida selectiva de la FORM i l'escassa implantació d'altres recollides específiques provoquen que els valors globals de recuperació siguin molt reduïts.

Estabilització de les tones de residus industrials declarades

Segons les dades de l'Agència de Residus de Catalunya, l'any 2004, 20 empreses van presentar la Declaració Anual de Residus Industrials. Aquestes empreses van declarar un total de 12.158 tones de residus industrials: 12.130 tones catalogades com a residus no especials i 28 tones de residus especials.

En el període 2000-2004 s'observa una estabilització dels residus industrials declarats al municipi amb un increment d'un 9%. No obstant, l'any 2003 la quantitat declarada va ser una mica superior, superant les 14.000 tones.

La major part dels residus generats es classifiquen com a no especials i provenen d'indústries de la fusta i del sector de l'alimentació. Es tracta sobretot de residus orgànics, animals i vegetals, i llots de depuració.

Pel que fa a la gestió dels residus industrials, l'any 2004, més del 90% dels residus es van recuperar, mentre que un 7% es van incinerar.

Manca d'elements normatius que regulin la gestió de les runes i altres residus de la construcció.

Segons les dades estadístiques de les taxes de generació pels diferents tipus d'obra i de les dades dels permisos i llicències municipals, s'estima una generació de 4.477 tones de residus de la construcció l'any 2006, el que representa una producció de 1,48 Tn/hab/any.

A Riudarenes no existeix una ordenança municipal que reguli la gestió d'aquests residus pel que, actualment, l'Ajuntament desconeix si aquests s'estan gestionant de forma adequada.

Suficient capacitat de terres agrícoles per assumir la important producció de residus agrícoles i ramaders

Segons dades provinents del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, al juny de 2006 hi havia 24 explotacions ramaderes a Riudarenes. En total, aquestes explotacions tenien una capacitat de 1.082 unitats ramaderes amb un volum anual de dejeccions de 4.850 m³ de fems i 11.445 m³ de purins, el que equival a una generació anual de 78 tones de nitrogen. Aquest nitrogen és actualment assumible per la superfície agrària utilitzada (SAU) present al municipi.

De les 24 explotacions ramaderes, 3 tenen un Pla individual de Gestió pendent de tramitació, 4 un Pla individual de Gestió aprovat, i 1 un Pla col·lectiu de Gestió aprovat, el que implica que el 60% del nitrogen d'origen ramader generat al municipi està acollit a un pla de gestió.

Gestió econòmica dels residus domèstics deficitària

Actualment la gestió dels residus al municipi, tenint en compte les taxes aplicades és deficitària. L'any 2005, els costos totals d'aquesta gestió van ser de 225.000 €. Considerant el total de recaptació de la taxa de residus, 120.000 €, es detecta que es cobreix el 53,3% de la despesa. No obstant, cal assenyalar que no s'ha disposat dels ingressos provinents del retorn del cànon de residus ni d'ECOEMBES per realitzar aquest balanç.

D'altra banda, en funció de la informació facilitada, el cost de gestió de cada tona generada a Riudarenes és molt elevat, assolint els 227 €/tona per la recollida selectiva i els 260 €/tona per a la fracció unitària.

3.9 Energia

Presència de línies d'alta tensió al municipi amb impacte visual i possible afectació al risc d'incendis forestals

Una línia aèria d'alta tensió transcorre per Riudarenes, al passar per zones boscoses té un fort impacte visual i suposa un cert risc d'incendis forestals en trobar-se , el qual pot tenir un elevat impacte per tractar-se d'espais d'alt valor natural i paisatgístic. A més hi ha nombroses xarxes de distribució de mitja tensió a tot el terme municipal, amb els riscos i impactes associats similars.

Índex de consum final d'energia, equivalent a la mitjana comarcal i sensiblement superior a la mitjana de Catalunya, amb influència principal del sector d'activitats

El consum final d'energia s'ha estimat en 5.054 TEP (Tones Equivalents de Petrol) per a l'any 2005, que suposen 3,01 TEP per habitant i any. Aquesta xifra és significativament superior a la de Catalunya, que pel mateix any s'ha estimat en 2,25 TEP per habitant i any. El càlcul d'aquest valor s'ha estimat a partir de la mitjana comarcal, i per tant el resultat és lleugerament més alt del que correspondria en la realitat. L'aproximació a la mitjana comarcal és prou correcta, ja que la resta de municipis analitzats tenen unes oscil·lacions d'un 20% per sobre o per sota, i per tant es pot considerar aquest rati comarcal mitjà com a referència. El principal responsable d'aquest elevat índex és el sector de les activitats, amb 1,19 TEP/(hab·any) , superior a les 0,85 TEP/(hab·any) de Catalunya.

Consum final d'energia basat en l'electricitat, amb percentatge molt superior a la mitjana catalana, i baix percentatge de consum de combustibles líquids i gas

Per fonts, la major part de l'energia final consumida és electricitat (55%), molt per sobre de la mitjana catalana situada al 24%. Cal destacar, també, el baix consum de gas (natural

i GLP) del municipi, que només representa el 14% del total de l'energia final consumida al municipi; i la baixa contribució relativa dels consums de combustibles líquids. L'índex per habitant es troba per sobre de les mitjanes catalanes, degut a aquest fort pes relatiu de l'electricitat.

Aprofitament molt baix d'energia procedent de fonts renovables

Si es tenen en compte les fonts primàries utilitzades per generar l'energia consumida, es conclou que només el 4,1% del total prové de fonts renovables. Aquest percentatge és degut principalment al mix energètic que alimenta la xarxa elèctrica catalana. És superior a la resta de municipis degut a que el consum elèctric és major a Riudarenes.

Pel que fa a l'aprofitament directe de fonts renovables al municipi actualment existeix una instal·lació solar fotovoltaica, corresponent a una horta solar connectada a xarxa d'1 MW i està aprovada la implantació d'una altra de 2 MW de potència.

El sector de les activitats i el transport constitueixen els majors consumidors d'energia del municipi, encara que el sector domèstic té un major impacte que la mitjana Catalana

Per sectors, el principal consumidor d'energia del municipi és el sector de les activitats, que representa el 39,7% de l'energia consumida (49% a Catalunya), seguidament es troba el sector transport, amb el 31,7% en front del 37% de Catalunya. Es destaca el sector domèstic que representa el 29%, molt superior que la resta dels municipis estudiats.

Necessitat de reforçar les eines de millora de la gestió energètica de l'administració local

L'Ajuntament disposa d'una persona responsable de la gestió energètica municipal que fa un seguiment dels consums. Tot i això, no es disposa d'un programa de comptabilitat energètica específic.

3.10 Atmosfera

Bona capacitat de fixació del diòxid de carboni generat al municipi

Les emissions de diòxid de carboni per a l'any 2005 s'han estimat en poc més de 12.530 tones, que suposen uns valors de 7,5 tones per habitant, en front de les 6,6 tones de Catalunya.

Tot i així, el municipi presenta una capacitat d'assimilació estimada d'aquest CO₂ més alta que l'emissió, de manera que els boscos del municipi poden assimilar tot el CO₂ generat.

El sector transports i les activitats són els principals responsables de les emissions de contaminants

El sector dels transports és el que més contribueix a l'emissió d'òxids de nitrogen, monòxids de carboni, partícules sòlides i compostos orgànics volàtils a l'atmosfera, condicionat per l'elevada dependència del vehicle privat al municipi.

A més, el sector de les activitats juntament amb els transports són els principals responsables de les emissions d'òxids de sofre i de diòxid de carboni.

Existència de dues activitats industrials potencialment contaminadores

A Riudarenes hi ha dues activitats industrials incloses al Catàleg d'Activitats Potencialment Contaminadores de l'Atmosfera (CAPCA). El Servei de Vigilància i Control de l'Aire de la Direcció General de Qualitat Ambiental ha realitzat diferents mesures i inspeccions a aquestes activitats.

Manca d'informació relativa a la qualitat atmosfèrica al municipi

Riudarenes pertany a la Zona de Qualitat de l'Aire 8 , de la Xarxa de Vigilància i Previsió de la Contaminació Atmosfèrica de Catalunya, corresponent a les comarques gironines. Aquesta zona disposa de 11 punts de mesura, però cap d'ells es localitza dins el terme municipal.

3.11 Soroll

Aparent bona qualitat acústica al conjunt del municipi, i nivell de soroll elevat a causa del trànsit a alguna via que travessa el poble

D'acord amb els valors que estipula la *Llei 16/2002 de protecció contra la contaminació acústica*, i adoptant com a referent la zonificació dels mapes de capacitat acústica proposats per la Direcció General de Qualitat Ambiental del Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya, es detecta que els valors mesurats de soroll al municipi amb motiu de la realització d'aquest mapa, no superen els valors límits d'immissió. Solament en un punt s'ha superat el valor de referència. Es tracta d'un vial molt transitat i amb elevada proporció de vehicles pesats (carretera C-63 que passa pel mig del nucli) que tot i pertànyer a la zona de sensibilitat acústica baixa, és a dir, amb un valor límit d'immissió diürn en ambient exterior de fins a 70 dB(A), presenta un valor mesurat que sobrepassa el valor límit en 0,4 dB(A). Possiblement els valors actuals de soroll en aquest vial siguin encara superiors.

Els nivells de soroll elevats són originats pel trànsit a les vies més transitades del municipi: la C-63 que passa pel mig del nucli urbà i la GI-555, que passa prop de Massabé, Puigsardina i les Mallorquines. Tot i això, no es constaten queixes ni mesures elevades de soroll en indrets propers a aquesta darrera via.

El baix nombre de denúncies i queixes per sorolls i els valors baixos obtinguts a la resta de mesures efectuades per la Direcció General esmentada permeten determinar que hi ha una elevada qualitat acústica en el conjunt del municipi.

Incidència puntual del soroll causat per les activitats

A Riudarenes l'activitat industrial es troba agrupada en dos polígons industrials, força propers a zones habitades. Aquesta proximitat ha propiciat l'existència de queixes i denúncies, concretament pel soroll produït per activitats industrials càrniques d'escorxador, tot i que estaria en vies de solució arrel de canvis efectuats a la zona d'aparcament. La futura ampliació del polígon industrial del sector 3 pot incrementar el trànsit en algun vial del nucli urbà, amb el corresponent augment del nivell de soroll.

Pel que fa al soroll produït per l'activitat comercial, aquest és també reduït i no hi ha constància d'episodis problemàtics referents a locals de pública concurrència (bars, carpes, restaurants,...), ni tampoc de queixes pel soroll causat pels veïns.

Dèficits relacionats amb el control i gestió de la qualitat acústica,, com l'aprovació pendent dels mapes de capacitat acústica i els dèficits en els recursos per aplicar la normativa

A Riudarenes tot i existir una ordenança específica de regulació i control de la contaminació acústica (1995) no s'ha aprovat la zonificació dels mapes de capacitat acústica, cosa que resta eficàcia a l'existència de normativa municipal. Aquesta aprovació pendent de la zonificació dels mapes de capacitat acústica, impedeix que es pugui avaluar de forma precisa l'ajustament dels nivells acústics ambientals amb els que estableix aquesta llei.

A més, els dèficits organitzatius i la manca de mitjans per portar a terme controls de soroll que presenta l'administració municipal, comporten que no es pugui fer un seguiment de la qualitat acústica i les incidències relacionades amb el soroll al municipi, i per tant no es pot garantir el compliment de la *Llei de protecció contra la contaminació acústica*. Es constata la necessitat de millorar els procediments de recollida i tractament de les denúncies i queixes per soroll a fi d'obtenir una gestió més eficient, sobretot pel que fa a coordinació i seguiment.

3.12 Activitats econòmiques

Les empreses del sector serveis són les activitats més nombroses a Riudarenes.

L'anàlisi de la distribució de les activitats econòmiques fet a partir del cens de l'Impost d'Activitats Econòmiques (IAE) de l'any 2002 i el cens agrari de 1999 indica un predomini de les activitats del sector serveis. En concret, d'un total de 203 activitats, el 45% són empreses de serveis, incloent el comerç en detall. A continuació, destaquen, amb proporcions al voltant del 16% les activitats agràries, el sector industrial i el sector de la construcció.

Important incidència de l'activitat agrària en el consum d'aigua i en la generació de residus

L'activitat agrària absorbeix al voltant del 69% del consum d'aigua del municipi: uns 384.939 m³ anuals corresponen al consum del sector agrícola i uns 81.643 m³ al sector ramader.

Aquest darrer sector també destaca per la generació de fems, purins i gallinassa, més de 62.000 tones anuals que suposen un 69% del total dels residus produïts a Brunyola. La superfície agrícola del municipi pot absorbir el nitrogen associat a aquests residus.

Moderada contribució de les activitats industrials als impactes associats a les activitats econòmiques

El sector industrial consumeix un 15% de l'energia del municipi, a un nivell similar al sector domèstic i molt per darrera dels transports.

En relació al consum d'aigua, és el sector amb un consum minoritari per darrera de l'activitat agrícola, la ramadera i el consum domèstic.

Els residus industrials declarats situen el sector com a tercer productor amb un 13% de la generació total, per sota dels residus ramaders i els de la construcció.

Nivell acceptable de seguiment de l'adequació legal de les activitats econòmiques per part de l'administració local

L'Ajuntament de Riudarenes fa les tramitacions per a la legalització de les activitats que estableix la reglamentació vigent d'activitats de manera continuada amb serveis tècnics propis que permeten fer un seguiment precís dels processos d'adequació de les activitats.

Existència de poques iniciatives de millora del comportament ambiental per part de les activitats del municipi més enllà del compliment de la legislació vigent

A Riudarenes no s'identifiquen iniciatives que reflecteixin un compromís ambiental destacable des de l'àmbit privat empresarial. En aquest sentit, al municipi no hi ha cap centre amb Sistema de Gestió Ambiental d'acord amb els requisits del Reglament Europeu d'Ecogestió i Ecoauditoria (EMAS), o que disposi de la certificació que acredita el compliment dels requisits de la norma ISO 14.001.

3.13 Risc ambiental

Important risc d'incendis vinculat a les masses forestals del municipi i alt risc d'inundacions.

Pràcticament el 81% del terme municipal de Riudarenes és considerat superfície forestal segons el *Mapa de cobertes del sòl de Catalunya* (2000-2003, CREAM), amb un risc d'incendis entre moderat i alt. L'INFOCAT obliga el municipi a disposar d'un Pla d'Actuació Municipal (PAM) per fer front al risc d'incendis

Pel que fa al risc d'inundacions, el municipi té un risc molt alt segons l'INUNCAT i està obligat a l'elaboració del PAM.

El municipi està elaborant el PAM front al risc sísmic i front al risc de nevades, tal com estableix el SISMICAT i recomana el NEUCAT.

Risc associat a accidents potencials en el transport de mercaderies perilloses per la línia de ferrocarril Granollers Centre - Portbou

Pel terme municipal de Riudarenes passa la línia de ferrocarril Granollers - Portbou. La línia té un flux en aquest tram molt important de mercaderies perilloses d'entre 180.000 i 380.000 tones anuals de manera que, seria recomanable que el municipi elaborés el PAM per gestionar aquest risc.

D'altra banda, pel que fa al risc industrial, el terme municipal no es troba pròxim a cap establiment industrial de l'àmbit normatiu d'accidents greus ni dins de cap zona d'afectació definida per als establiments inclosos al pla d'emergència exterior del sector químic de Catalunya (PLASEQCAT).

En relació a la contaminació de sòls, actualment a Riudarenes hi ha un expedient que correspon a un abocament incontrolat d'hidrocarburs.

Pendent la realització de diversos plans d'actuació municipal.

Riudarenes no està obligat a l'elaboració del PBEM perquè no està classificat com a municipi turístic i la seva població no supera els 20.000 habitants.

No obstant, per les seves característiques, sí que són d'elaboració obligatòria els PAM per al risc d'incendis, per al risc d'inundacions i per al risc sísmic. Aquests plans estan pendents de redactar.